

รายงานฉบับสมบูรณ์ส่วนที่ 1

ภาพรวมของการศึกษา

"โครงการประมวลองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาการวิจัยเศรษฐกิจ"

เสนอ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

มิถุนายน 2542

รายงานฉบับสมบูรณ์ส่วนที่ 1

ภาพรวมของการศึกษา

“โครงการประเมินองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาการวิจัยเศรษฐกิจ”

เสนอ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

มิถุนายน 2542

รายนามคณะวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ

ศาสตราจารย์ ดร. อัมมาร สยามวาลา

หัวหน้าโครงการ

รองศาสตราจารย์ ดร. อิศรา ศานติศาสน์

นักวิจัย

นายเทพณรงค์ นพกรวิเศษ

นางสาวรัชนี ศรีบุญเที่ยง

นางสาวฐิติวรรณ ศรีเจริญ

นางสาวสุวัฒนา ขวัญคำ

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ของ “โครงการประมวลองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาการวิจัยเศรษฐกิจ” โดยคณะผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ให้รวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2539-2541 ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังและความชำนาญของคณาจารย์และนักวิจัยตามสถาบันต่างๆ เพื่อนำมาจัดหมวดหมู่ให้ตรงตามสาขาที่ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิได้วางไว้ และสาขาวิชาทางเศรษฐศาสตร์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆ/ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์/ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม/ กรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าวิจัย คณาจารย์และนักวิจัยทุกท่านที่กรุณาส่งแบบสอบถามกลับมายังคณะผู้วิจัย ดร.ปรีดา ประพฤติชอบ รองศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ วิบูลพงศ์ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลที่จังหวัดขอนแก่นและเชียงใหม่ ตลอดจนรองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ไกรพรศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสทธิธร มัลลิกะมาส ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นต่างๆในการศึกษา คณะผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความเอื้อเฟื้อมา ณ ที่นี้ และเชื่อว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นฐานความรู้ในการสร้างงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและปรากฏฐานการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ตลอดจนการสร้างเครือข่ายนักวิจัยสาขาเศรษฐศาสตร์ที่จะตอบสนองการแก้ปัญหาและพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

คณะผู้วิจัย

มิถุนายน 2542

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. บทนำ	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. ขอบเขตของการศึกษา	2
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
5. แหล่งข้อมูล	3
6. วิธีการศึกษา	6
7. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการศึกษา	7
8. ผลที่ได้จากการศึกษา	8
9. บทสรุป	21
10. ภาคผนวก	42

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่นักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ ของสถาบัน/ มหาวิทยาลัยต่างๆได้ตอบกลับมา	26
ตารางที่ 2 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/ มหาวิทยาลัยต่างๆ จำแนกตามกลุ่มอายุและวุฒิการศึกษา	27
ตารางที่ 3 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาและกลุ่มอายุ	28
ตารางที่ 4 นักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และสาขาที่ชำนาญและ/ หรือที่สนใจ จำแนกตามกลุ่มอายุ	29
ตารางที่ 5 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/ มหาวิทยาลัยต่างๆ จำแนกสาขาตามหลักวิชาการ	30
ตารางที่ 6 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/ มหาวิทยาลัยต่างๆ จำแนกตามลักษณะคำถามในการวิจัย	31
ตารางที่ 7 จำนวนผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์จากแหล่งต่างๆ	32
ตารางที่ 8 จำนวนงานวิจัย/ วิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกสาขาตามหลักวิชาการ	33
ตารางที่ 9 จำนวนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกสาขาตามลักษณะคำถามของการวิจัย	34
ตารางที่ 10 จำนวนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามแหล่งผู้ให้ทุน	35
ตารางที่ 11 จำนวนงานวิจัยทั้งหมดที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและแหล่งผู้ให้ทุน	36
ตารางที่ 12 จำนวนงานวิจัยในปี 2539 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและแหล่งผู้ให้ทุน	37
ตารางที่ 13 จำนวนงานวิจัยในปี 2540 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและแหล่งผู้ให้ทุน	38
ตารางที่ 14 จำนวนงานวิจัยในปี 2541 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและแหล่งผู้ให้ทุน	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 15 จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมดที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย	40
ตารางที่ 16 จำนวนวิทยานิพนธ์ปี 2539 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย	41
ตารางที่ 17 จำนวนวิทยานิพนธ์ปี 2540 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย	42
ตารางที่ 18 จำนวนวิทยานิพนธ์ปี 2541 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย	43

สารบัญรูปรภาพ

เรื่อง	หน้า
รูปที่ 1 ลัดส่วนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามกลุ่มอายุ	10
รูปที่ 2 ลัดส่วนนของนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามสาขาที่ชำนาญและ/ หรือที่สนใจ	15
รูปที่ 3 ลัดส่วนนงานวิจัยที่ได้ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกสาขาตามหลักวิชาการ	15
รูปที่ 4 ลัดส่วนนวิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกสาขาตามหลักวิชาการ	18

โครงการประมวลองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาการวิจัยเศรษฐกิจไทย

1. บทนำ

ในช่วงเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยได้ขยายตัวมาโดยตลอด ในอัตราประมาณร้อยละ 8-12 ต่อปี มีรายงานหลายชิ้นที่ชี้ว่า ในช่วงเวลาดังกล่าว ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยส่วนใหญ่ดีขึ้น จนกระทั่งในปี 2539 ที่ได้มีสัญญาณชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจที่เคยเติบโตกำลังจะเข้าสู่ภาวะถดถอย เมื่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปีดังกล่าวลดลงจากปีก่อนหน้าเหลือประมาณร้อยละ 6 และหดตัวลงเล็กน้อยในปี 2540 จนกระทั่งในปี 2541 ที่การหดตัวรุนแรงมากขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 8 การถดถอยทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ได้สร้างปัญหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยโดยทั่วไป ตั้งแต่ปัญหาการว่างงาน เงินเฟ้อ ไปจนถึงปัญหาการกระจายรายได้และปัญหาสังคมอื่น ๆ

วิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้ ได้ก่อให้เกิดคำถามมากมายกับวงการเศรษฐศาสตร์ไทย ทั้งในแง่ของสาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นแล้วและกำลังจะเกิดตามมา ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาย่างถูกต้อง เศรษฐกิจแนวใหม่ ความเป็นไปได้ที่วิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหม่อาจก่อตัวขึ้นอีกในอนาคต ฯลฯ ในบรรดาคำถามทั้งหมดที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งคือคำถามเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมของวงการเศรษฐศาสตร์ไทยที่จะให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องกับสังคมเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศ

เพื่อที่จะตอบคำถามดังกล่าว สิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการคือการรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับแนวทางป้องกันปัญหาเศรษฐกิจและปฏิกฐานในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อตอบสนองการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์

จากคำถามดังกล่าว งานศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล แนวคิด และงานวิจัยที่ได้มีการทำมาแล้ว ตลอดจนให้แนวทางเพื่อหาช่องว่างของงานวิจัยทาง เศรษฐศาสตร์ที่ควรมีการศึกษาต่อไป

3. ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษานี้มีดังนี้คือ

3.1 นักเศรษฐศาสตร์ หมายถึง คณาจารย์ในสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอน เศรษฐศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษา และนักวิจัยที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์ ในสถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย ซึ่งประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

3.2 งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ หมายถึง

3.2.1 งานวิจัยที่เสร็จสิ้นในระหว่างช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2539-41) ที่ผ่านมา โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยดังกล่าวมาแล้ว สถาบันการศึกษาอื่นที่ให้การสนับสนุนการวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ และหน่วยงานระดับกรมหรือระดับสำนักงานของ กระทรวงหรือหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง คือ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2.2 วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันการศึกษาดังกล่าวที่ได้เสร็จ

สิ้นลงในระหว่างช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2539-41)

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นฐานความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจไทย และการเตรียมการทางด้านกำลังคนในการสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวต่อไป

5. แหล่งข้อมูล

ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในแบบ Non-probabilistic Sampling และประมวลผลเบื้องต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดส่งให้นักเศรษฐศาสตร์จำนวน 420 ราย ซึ่งได้รับกลับมาทั้งสิ้น 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.19 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ในจำนวนนี้ส่วนหนึ่งคือ 28 ราย เป็นข้อมูลที่ได้จาก Curriculum Vitae (ดูตารางที่ 1) รายละเอียดของแบบสอบถามอยู่ในบทแทรกที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามถูกใช้ประกอบการศึกษาฐานข้อมูลกำลังคนทางเศรษฐศาสตร์และเป็นข้อมูลสนับสนุนข้อมูลทางด้านงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมจากแหล่งอื่น ๆ เช่น บัณฑิตวิทยาลัยของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ห้องสมุด และหน่วยวิจัยหรือวิชาการของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

ประกอบด้วยข้อมูลกำลังคนล่าสุดที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จัดทำไว้ (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541) รายชื่องานวิจัยที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ทุนสนับสนุนและได้ทำการศึกษาเสร็จสิ้น

ในช่วงสามปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2539-41) รายชื่องานวิจัยที่บุคคลากรในหน่วยงานได้ทำการศึกษาเสร็จสิ้นในช่วงสามปีที่ผ่านมาโดยได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ และรายชื่อวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยในช่วงเวลาสามปีดังกล่าว

6. วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาแยกเป็น 3 ขั้นตอน

6.1 การจัดหมวดหมู่นักเศรษฐศาสตร์

เป็นการจัดจำแนกคณาจารย์และนักวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการวางแผน โดยแยกตามสถาบันที่สังกัด กลุ่มอายุ (5 ปี รวม 8 กลุ่ม) ตำแหน่งทางวิชาการ ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาวิชาที่มีความชำนาญหรือสนใจเป็นพิเศษ และคำถามในการวิจัยที่สนใจ สาขาวิชาตามหลักเศรษฐศาสตร์ 11 สาขาประกอบด้วย

1. เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน (Macroeconomics and Monetary Economics)
2. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ (International Economics)
3. เศรษฐศาสตร์การเงิน (Financial Economics)
4. เศรษฐศาสตร์สาธารณะ (Public Economics)
5. เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ (Health, Education, and Welfare Economics)
6. เศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์ (Labour Economics and Economics of Human Resource)
7. เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม (Industrial Economics)

8. เศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Development Economics, Economic Growth and Technological Change)
9. เศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (Agricultural Economics, Natural Resource and Environmental Economics)
10. เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เมือง และชนบท (Regional, Urban, and Rural Economics)
11. เศรษฐศาสตร์อื่น ๆ (Others)

รายละเอียดของสาขาย่อยในแต่ละ 11 สาขาแสดงไว้ในบทแทรกที่ 2

ลักษณะคำถามของการวิจัย 8 กลุ่มคำถามประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
2. เศรษฐกิจในภาคการผลิตที่แท้จริง
3. เศรษฐกิจในภาคการเงิน
4. ผลกระทบต่อมาตรการและนโยบายของภาครัฐต่อตัวแปรและปัจจัยทางเศรษฐกิจ
5. เศรษฐศาสตร์ทางด้านการจ้างงานและคุณภาพชีวิตของแรงงาน
6. ความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ
7. เศรษฐศาสตร์ทางด้านการบริโภค การออม และรายได้ของประชากร
8. เศรษฐศาสตร์ทางด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ

6.2 การจัดหมวดหมู่งานวิจัยและวิทยานิพนธ์

เป็นการจำแนกรายชื่องานวิจัยและวิทยานิพนธ์ออกเป็นหมวดหมู่ตามสาขาวิชาทางเศรษฐศาสตร์ 11 สาขาและตามลักษณะคำถามในการวิจัย 8 กลุ่มคำถาม ดังได้กล่าวมาแล้ว

¹ เป็นการจัดแบ่งประเภทตามที่สรุปได้จากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกว. จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 9 ตุลาคม 2541

ในการจำแนกงานวิจัยและวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ว่ามีงานในสาขาวิชาหรือกลุ่มคำถามใดมากเกินไปหรือน้อยเกินไป เนื่องจากประเด็นสำคัญในการทำวิจัยไม่ใช่ปริมาณ หากแต่เป็นคุณภาพของงานวิจัย ยิ่งไปกว่านั้น ประเด็นในการทำวิจัยก็ไม่ใช่สิ่งที่จะสามารถตีกรอบได้ หากขึ้นอยู่กับว่า ประเด็นใดจะนำไปสู่การแก้ปัญหาของส่วนรวมได้อย่างถูกต้องต่อไป ซึ่งผู้ที่จะสามารถชี้ประเด็นดังกล่าวได้ดีน่าจะเป็นผู้ชำนาญในแต่ละสาขาวิชาทางเศรษฐศาสตร์

6.3 การทำวรรณกรรมปริทัศน์

เป็นการคัดเลือกงานวิจัยและวิทยานิพนธ์เพื่อทำวรรณกรรมปริทัศน์และสรุปประเด็นหลัก ๆ ของงานแต่ละชิ้นออกมา เพื่อให้ง่ายแก่การศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาของงานในงานวิจัยและวิทยานิพนธ์แต่ละชิ้นต่อไป ประเด็นสำคัญในการปริทัศน์ประกอบด้วย ชื่อผลงาน ลักษณะงาน (เป็นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์) รายชื่อผู้จัดทำ ผู้ให้ทุนวิจัยหรืออาจารย์ที่ปรึกษา เดือน-ปีที่งานวิจัยเสร็จสิ้น วัตถุประสงค์โดยย่อ ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ ทฤษฎีและแนวคิดในการวิจัย แบบจำลองและเครื่องมือ (ถ้ามี) และผลสรุปที่สำคัญโดยย่อ

งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่ถูกทำปริทัศน์เป็นงานที่ผู้วิจัยหารายงานฉบับเต็มได้และพิจารณาแล้วว่าเป็นงานที่ได้ทำการศึกษาในประเด็นที่น่าจะมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวมอย่างชัดเจน แต่ด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลาและความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ไม่เท่ากัน จึงเชื่อว่า Type I และ Type II Error อาจเกิดขึ้นได้ และคงจะมีงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่น่าสนใจอีกหลายชิ้นที่ไม่ได้ถูกรวบรวมและทำการปริทัศน์ไว้ในรายงานการศึกษานี้

อย่างไรก็ตาม ในการทำวรรณกรรมปริทัศน์นั้นผู้วิจัยไม่ได้พยายามชี้ว่าวิทยานิพนธ์และงานวิจัยแต่ละชิ้นมีจุดแข็ง และจุดอ่อนตรงไหน หรือมีความน่าเชื่อมากน้อยเพียงใด ด้วยเชื่อว่าถ้าผู้อ่านท่านใดมีความสนใจในงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งเป็นการเฉพาะ ก็จะทำการศึกษาเพิ่มเติมรายละเอียดของงานชิ้นนั้นต่อไป ซึ่งในท้ายที่สุดแล้ว ผู้อ่านจะสามารถตัดสินใจได้เองว่างานดังกล่าวมีจุดอ่อน จุดแข็งตรงไหน และจะสามารถเชื่อถือและนำผลการวิจัยไปใช้ได้ในระดับใด

7. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาในรายงานนี้มีสามส่วนคือ

ส่วนที่หนึ่ง คือส่วนนี้ซึ่งให้ภาพรวมของผลการศึกษาที่ได้ ประกอบด้วยโครงสร้างของบุคคลากรสาขาเศรษฐศาสตร์ในสถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาดังกล่าวมาแล้ว โดยนำเสนอข้อมูลตามสถาบันที่สังกัด โครงสร้างอายุ² ตำแหน่งทางวิชาการ ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความสนใจหรือมีความชำนาญเป็นพิเศษ ตลอดจนภาพรวมเกี่ยวกับหัวข้อและทิศทางของงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่เสร็จสิ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

ส่วนที่สอง เป็นสรุปรายชื่องานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่รวบรวมได้ทั้งหมด ซึ่งได้แยกแยะออกเป็น 11 สาขาตามหลักวิชาเศรษฐศาสตร์ และ 8 กลุ่มคำถามของการวิจัย ดังได้กล่าวมาแล้ว รายงานส่วนนี้ทำหน้าที่เป็นสารบัญแสดงรายชื่องานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ทุกชิ้นที่รวบรวมได้

ส่วนที่สาม เป็นคลังข้อมูลที่รวบรวมวรรณกรรมปริทัศน์ของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ได้คัดเลือกมาแล้วทั้งหมด ดังได้กล่าวมาแล้ว งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่ถูกทำปริทัศน์เป็นงานที่ผู้

² ตามข้อมูลล่าสุดที่ได้จากหน่วยงานต้นสังกัดหรือที่ประเมินได้จากแบบสอบถามโดยถือเอาอายุ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541

วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าได้ทำการศึกษาในประเด็นที่น่าจะมีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจไทยอย่างชัดเจน เนื้อหาในการปริทัศน์ประกอบด้วย ชื่อผลงาน ลักษณะงาน ชื่อผู้จัดทำ ผู้ให้ทุนหรือสถานศึกษา เดือนและปีทำงานเสร็จ วัตถุประสงค์ของการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ ทฤษฎีและแนวคิด แบบจำลองและเครื่องมือ(ถ้ามี) ตลอดจนผลสรุปที่ได้จากการศึกษา ตอนท้ายของรายงานส่วนนี้มีดัชนีช่วยค้นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์ไว้เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นต่อไป

8. ผลที่ได้จากการศึกษา

8.1 นักเศรษฐศาสตร์

ข้อมูลกำลังคนทางเศรษฐศาสตร์ช่วยบ่งบอกศักยภาพในการสอนและการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ข้อมูลที่ใช้รวบรวมจากแบบสอบถาม และ Curriculum Vitae ของนักวิชาการและนักวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์รวม 420 คน และข้อมูลกำลังคนของสถาบันการศึกษาและวิจัยต่าง ๆ คุณลักษณะที่สำคัญของนักเศรษฐศาสตร์เหล่านี้ตามที่แสดงไว้ใน ตารางที่ 1-6 สามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการสะท้อนผลงานการสอน การเขียนตำราหรือรายงานวิจัยที่นักเศรษฐศาสตร์แต่ละคนได้ทำได้ ข้อมูลที่มีแสดงว่ากว่าร้อยละ 40 ของนักเศรษฐศาสตร์มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ ประมาณร้อยละ 26 เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยละ 30 เป็นอาจารย์ ที่เหลืออีกร้อยละ 4 เป็นศาสตราจารย์ หรือไม่ได้ระบุตำแหน่งทางวิชาการ หรือไม่มีตำแหน่งทางวิชาการเนื่องจากไม่ได้สังกัดสถาบันการศึกษา (ตารางที่ 1)

ระดับการศึกษาสูงสุด

เมื่อพิจารณาจากระดับการศึกษาสูงสุดพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกำลังคนทางเศรษฐศาสตร์ในปัจจุบันมีภูมิลำเนาทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง (ตารางที่ 2) ประมาณร้อยละ 53 มีการศึกษาปริญญาเอก³ ร้อยละ 45 มีการศึกษาระดับปริญญาโท และเพียงร้อยละ 2 ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีภูมิลำเนาทางการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยและจะมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ต่อไป

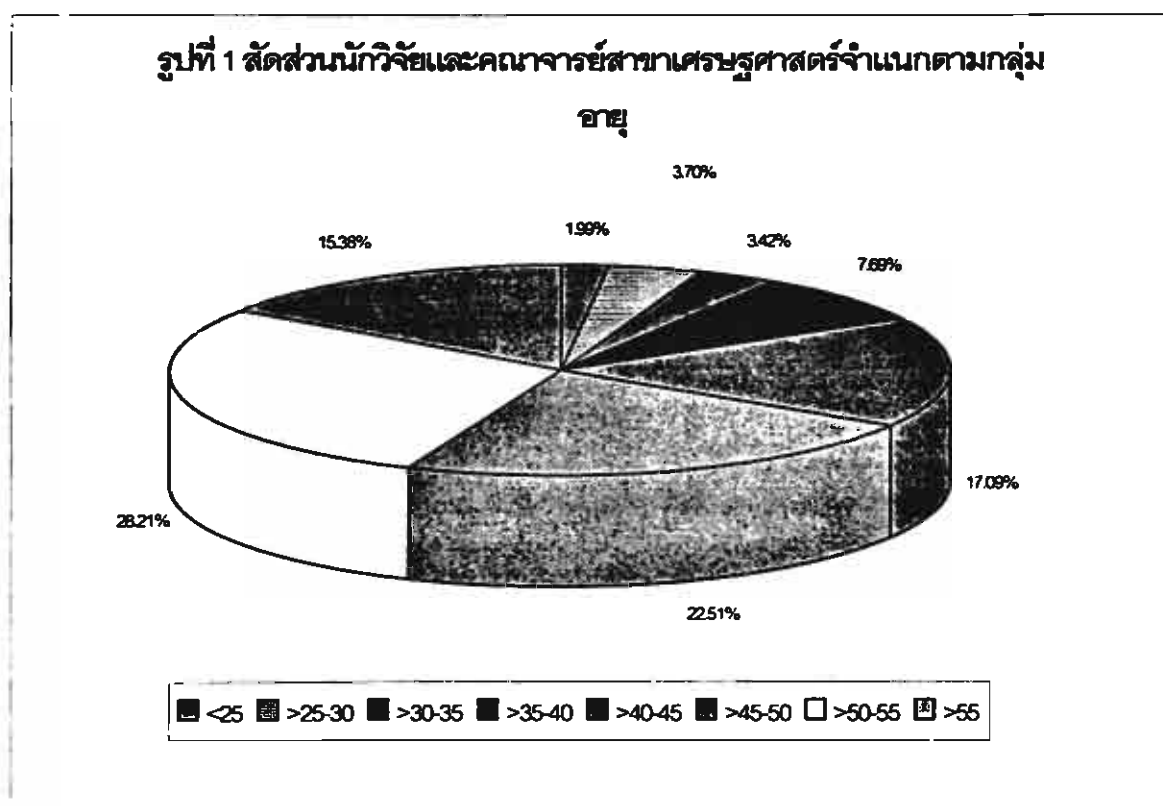
อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าโครงสร้างของนักเศรษฐศาสตร์แยกตามระดับการศึกษาในแต่ละสถาบันแตกต่างกันไป ในขณะที่นักเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีอยู่ประมาณร้อยละ 60 ของนักเศรษฐศาสตร์ทั้งหมด นักเศรษฐศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาทางการศึกษาระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 70) อยู่ในสามมหาวิทยาลัยนี้ กำลังคนระดับปริญญาเอกในทั้งสามมหาวิทยาลัยมีอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของคณาจารย์ทั้งหมดในสามมหาวิทยาลัย โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอาจารย์ปริญญาเอกอยู่ในสัดส่วนสูงที่สุด ตามด้วยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามลำดับ

กลุ่มอายุ

เมื่อจัดนักเศรษฐศาสตร์ออกตามกลุ่มอายุ 5 ปีรวม 8 กลุ่ม โครงสร้างอายุของนักเศรษฐศาสตร์แสดงให้เห็นความจำเป็นเร่งด่วนในการสร้างกำลังคนเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ในช่วง 5-15 ปีข้างหน้าเพื่อทดแทนกำลังคนในปัจจุบันที่กำลังจะเกษียณอายุไป (ตารางที่ 2) เนื่องจากกว่าร้อยละ 15 ของนักเศรษฐศาสตร์มีอายุมากกว่า 55

³ โดยนิยาม ข้อมูลที่แสดงมีความเอนเอียงเล็กน้อย เนื่องจากนักวิจัยที่มีการศึกษามากกว่าปริญญาเอกในสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษานี้

ปีและกว่าครึ่งของนักเศรษฐศาสตร์ที่ทำการสอนและการวิจัยในปัจจุบันมีอายุระหว่าง 45-55 ปี
ปัญหากำลังคนนี้ ค่อนข้างวิกฤติในระดับปริญญาเอกมากกว่าในระดับปริญญาโทและตรี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายสถาบัน ความเร่งด่วนในการสร้างกำลังคนแตกต่างกันไป เช่น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ซึ่งคณาจารย์ 11 คนหรือประมาณร้อยละ 58 ของคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์จะมีอายุครบ 60 ปีและเกษียณอายุในช่วงสิบปีข้างหน้า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งคณาจารย์ 41 คนหรือประมาณร้อยละ 44 ของคณาจารย์จะเกษียณอายุในช่วงสิบปีข้างหน้า และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งคณาจารย์ 32 คนหรือร้อยละ 42 ของคณาจารย์จะเกษียณอายุในช่วงสิบปีข้างหน้าเช่นกัน

สาขาวิชาที่มีความชำนาญหรือสนใจ

เมื่อจำแนกนักเศรษฐศาสตร์ออกตามสาขาที่มีความชำนาญหรือสนใจเป็นพิเศษพบว่า มีสัดส่วนเล็กน้อยแตกต่างกันไป (ตารางที่ 4) อาจเป็นด้วยเหตุผลที่ว่าเกษตรกรรมเคยเป็นภาค

การผลิตหลักและยังคงเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญที่สุดในปัจจุบัน สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสาขาที่มีนักเศรษฐศาสตร์อยู่ในสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 23.36) แต่การที่สาขาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน และสาขาเศรษฐศาสตร์การเงินมีนักเศรษฐศาสตร์อยู่เพียงประมาณร้อยละ 14 ร้อยละ 13 และร้อยละ 11 เท่านั้น ชี้ให้เห็นว่าอุปทานนักวิจัยในสามสาขานี้อาจอยู่ในสภาวะที่ขาดแคลน เมื่อเทียบกับความสำคัญของภาคอุตสาหกรรมและการเงินในโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ

สาขาที่มีนักเศรษฐศาสตร์อยู่ในสัดส่วนรองลงมาจากสาขาสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมคือสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่มีนักเศรษฐศาสตร์อยู่ประมาณร้อยละ 16 ของทั้งหมด และสาขาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีซึ่งมีนักเศรษฐศาสตร์อยู่ประมาณร้อยละ 15 ทั้งสองสาขามีความสำคัญค่อนข้างมาก ในยุคที่การค้าระหว่างประเทศและเทคโนโลยีเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

อุปทานนักเศรษฐศาสตร์ในหลายสาขาที่กำลังทวีความสำคัญขึ้นมายังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่น เช่น สาขาเศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เมือง และชนบท (ประมาณร้อยละ 9) ตามด้วยสาขาเศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีอยู่เพียงร้อยละ 8 และเศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษาและสวัสดิการ (ร้อยละ 4) สาขาที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของภาครัฐอย่างเศรษฐศาสตร์สาธารณะมีนักเศรษฐศาสตร์อยู่เพียงร้อยละ 7 ทั้งนี้ประมาณร้อยละ 39 ของนักเศรษฐศาสตร์จัดตัวเองไว้ในสาขาอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่าสาขาของนักเศรษฐศาสตร์น่าจะสอดคล้องกับเงื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์ในช่วงเวลาที่สำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนระหว่างสาขาความชำนาญของกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไปและกลุ่มอายุน้อยกว่า 50 ปี ส่วนใหญ่

ของกลุ่มแรกเป็นนักเศรษฐศาสตร์ในสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากร และทรัพยากรธรรมชาติ ตามด้วยสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ สาขาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี และสาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน ตามลำดับ ในกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 50 ปี พบว่ามีแนวโน้มกระจายสาขาวิชาหลากหลายขึ้น นักเศรษฐศาสตร์ที่มีความชำนาญในสาขาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม และเศรษฐศาสตร์การเงินมีสัดส่วนมากขึ้นกว่ากลุ่มอายุแรก

ลักษณะคำถามวิจัย

เมื่อแยกนักเศรษฐศาสตร์ตามลักษณะคำถามในการวิจัยพบว่ากระจุกตัวอยู่ในบางกลุ่มคำถาม (ตารางที่ 6) คำถามที่น่าจะมีผู้สนใจทำวิจัยมากที่สุดคือคำถามที่เกี่ยวกับความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ (ประมาณร้อยละ 40) ตามด้วยคำถามที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (ร้อยละ 36) และคำถามที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจในภาคการผลิตที่แท้จริง (ร้อยละ 30) บางกลุ่มคำถามที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศค่อนข้างมาก กลับมีผู้สนใจทำวิจัยน้อยมาก เช่น คำถามเกี่ยวกับการบริโภค การออม และรายได้ของประชากรที่อาจจะมีผู้สนใจน้อยกว่าร้อยละ 1

ร้อยละของผู้สนใจในคำถามกลุ่มอื่นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน เช่น คำถามเกี่ยวกับการค้าการลงทุนระหว่างประเทศและคำถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจในภาคการเงินซึ่งเป็นสองภาคที่เป็นตัวแปรสำคัญในปัญหาเศรษฐกิจครั้งนี้มีนักเศรษฐศาสตร์ที่อาจจะสนใจทำวิจัยประมาณร้อยละ 19 และ 16 ตามลำดับ คำถามเกี่ยวกับการจ้างงานและคุณภาพชีวิตของแรงงานมีอยู่ประมาณร้อยละ 13 และคำถามที่เกี่ยวกับผลกระทบระหว่างมาตรการและนโยบายของภาครัฐต่อตัวแปรและปัจจัยทางเศรษฐกิจมีอยู่ประมาณร้อยละ 12

8.2 งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เสร็จสิ้นในช่วงสามปีที่ผ่านมา

รายงานส่วนนี้สรุปงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ตลอดจนทิศทางจากงานที่ถูกเลือกมาทำปริทัศน์เท่านั้น ดังได้กล่าวมาแล้ว งานที่ถูกเลือกมาทำปริทัศน์หมายถึงงานที่ผู้วิจัยสามารถหารายงานมาทำการศึกษาได้และพิจารณาแล้วว่าเป็นงานที่ได้ทำการศึกษาในประเด็นที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวม ดังนั้นทิศทางของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในที่นี้จึงไม่ได้หมายถึงทิศทางของงานทั้งหมด แต่หมายถึงทิศทางของงานที่ได้ทำการศึกษาในประเด็นที่น่าจะมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจไทยโดยรวมอย่างชัดเจนเท่านั้น

งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2539-41

ในช่วงสามปีที่ผ่านมา มีวิทยานิพนธ์ทางด้านเศรษฐศาสตร์ผลิตออกมาจากสถาบันการศึกษาทุกแห่งรวม 566 เรื่อง โดยมีจำนวนวิทยานิพนธ์ที่เสร็จสิ้นในปี 2531 จำนวน 229 เรื่อง ปี 2540 จำนวน 230 เรื่อง และปี 2541 จำนวน 107 เรื่อง⁴ วิทยานิพนธ์ที่ถูกคัดเลือกมาทำการปริทัศน์มีทั้งสิ้น 271 เรื่องหรือร้อยละ 47.70 ของวิทยานิพนธ์ทั้งหมด โดยเป็นวิทยานิพนธ์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 70 เรื่อง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 67 เรื่อง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 60 เรื่อง มหาวิทยาลัยรามคำแหง 39 เรื่อง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 29 เรื่อง และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ 6 เรื่อง ในกรณีของงานวิจัย ไม่มีข้อมูลจำนวนงานทั้งหมดที่เสร็จสิ้นในช่วงสามปีนี้ แต่ได้รวบรวมและทำการปริทัศน์มาทั้งสิ้น 94 เรื่อง (ตารางที่ 7 และ 8)

ทิศทางของงานวิจัยแยกตามสาขาวิชา

ทิศทางของงานวิจัยนั้น ส่วนหนึ่งถูกกำหนดด้วยความถนัดหรือความสนใจของนักวิจัยเอง ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งถูกกำหนดด้วยความสนใจของผู้ให้ทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคราชการ เมื่อ

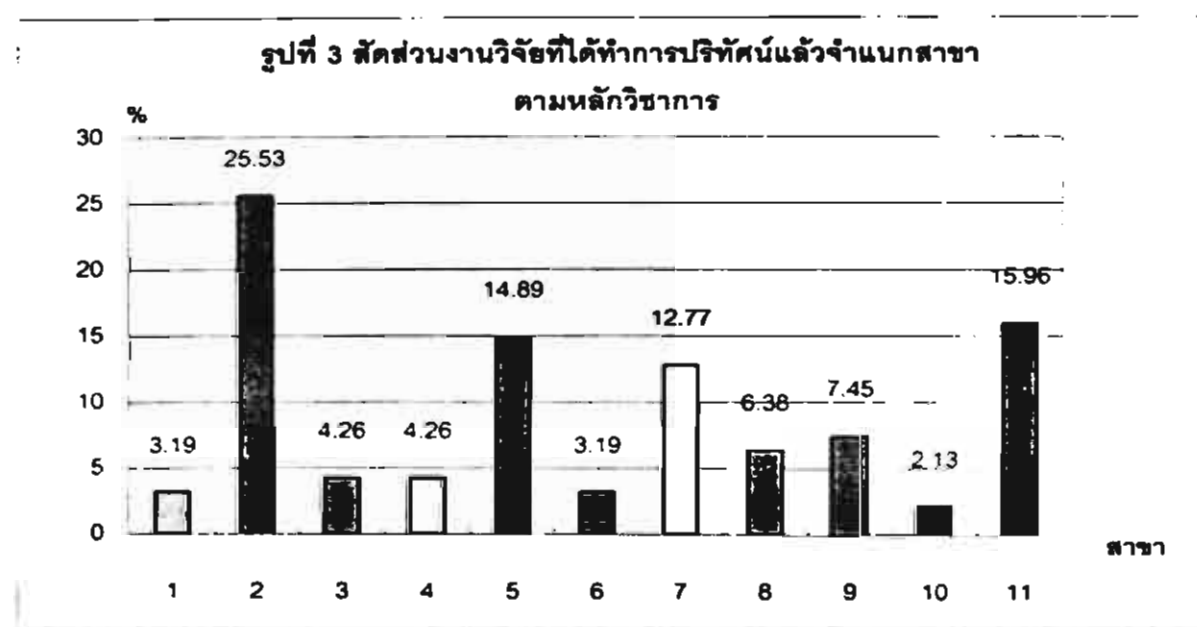
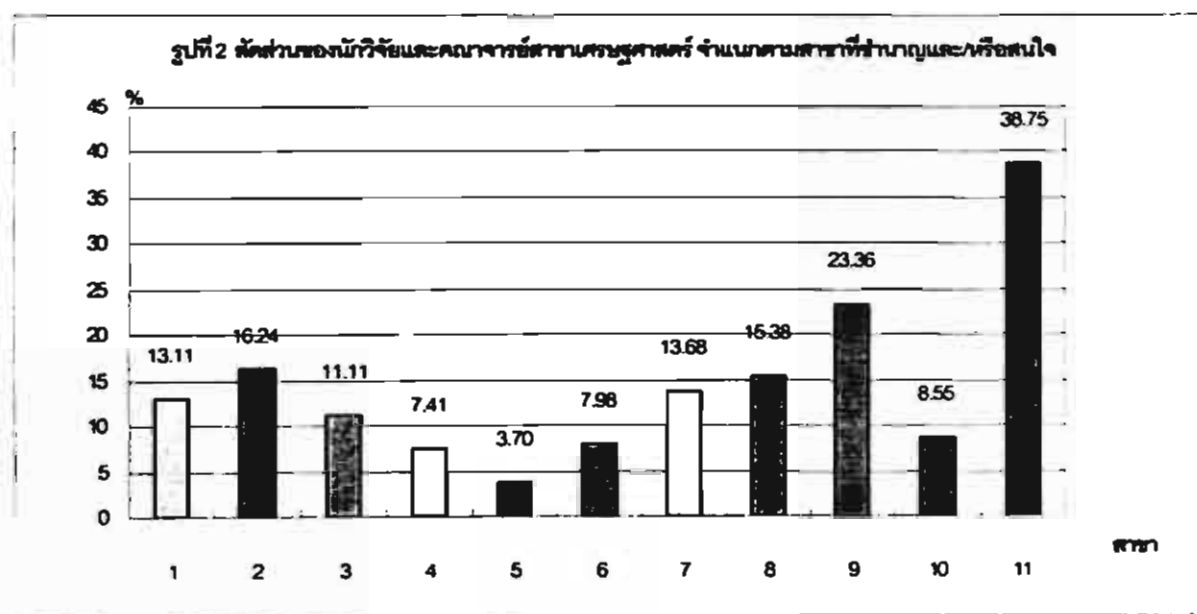
⁴ จำนวนน้อยกว่าปีก่อนหน้า เนื่องจากวิทยานิพนธ์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวนมากเสร็จหลัง 31 ธันวาคม 2541

แยกตามสาขาวิชาจึงพบว่ากว่าหนึ่งในสี่ของงานวิจัยที่ทำการปริทัศน์อยู่ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ (ตารางที่ 8) ซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกับตัวเลขแสดงการจำแนกสาขางานวิจัยที่หน่วยงานของรัฐเป็นแหล่งให้ทุน (ตารางที่ 10)

สาขาที่มีงานมากเป็นอันดับที่สองคือสาขาเศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ ประมาณร้อยละ 15 ตามด้วยสาขาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 13 สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมประมาณร้อยละ 7 สาขาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีประมาณร้อยละ 6 สาขาเศรษฐศาสตร์การเงินและเศรษฐศาสตร์สาธารณะร้อยละ 4 ทั้งสองสาขา สาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงินและสาขาเศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์สาขาละร้อยละ 3 งานวิจัยในสาขาอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้วมีอยู่ประมาณร้อยละ 16

เปรียบเทียบตัวเลขข้างบนกับร้อยละของนักเศรษฐศาสตร์แยกตามสาขาวิชาจะเห็นได้ว่าผลงานและภาระงานวิจัยของนักเศรษฐศาสตร์เฉลี่ยต่อคนในแต่ละสาขาแตกต่างกันมาก สาขาที่สามารถผลิตผลงานออกมาในระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยคือสาขาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาที่สามารถผลิตผลงานออกมาในสัดส่วนที่มากกว่าค่าเฉลี่ยอย่างเห็นได้ชัดคือสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และสาขาเศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ ตามาลำดับในทางตรงกันข้าม สาขาที่สามารถผลิตผลงานออกมาในสัดส่วนที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยอย่างเห็นได้ชัดคือสาขาที่เหลืออีก 8 สาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน สาขาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และสาขาเศรษฐศาสตร์การเงิน ผลสรุปที่ได้นี้ ในด้านหนึ่งอาจเป็นเพราะนักเศรษฐศาสตร์ในสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน และสาขาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง

ทางด้านเทคโนโลยีส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุสูงและอาจจะเริ่มผลิตงานน้อยลง ในอีกด้านหนึ่งน่าจะ
จะเป็นดัชนีชี้ได้ว่าเศรษฐศาสตร์บางสาขาโดยเฉพาะสาขาการเงินเป็นสาขาที่วงการเศรษฐศาสตร์
น่าจะผลิตผลงานเพิ่มได้

ทิศทางของงานวิจัยแยกตามลักษณะคำถาม

ทิศทางของงานวิจัยเมื่อแยกตามลักษณะคำถามจะอยู่ในกลุ่มคำถามห้ากลุ่มเท่านั้น (ตารางที่ 6) คำถามของงานวิจัยที่ถูกถามมากที่สุดอยู่ในกลุ่มเศรษฐศาสตร์การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ(ร้อยละ 37) ตามด้วยคำถามในกลุ่มผลกระทบระหว่างมาตรการและนโยบายของภาครัฐต่อตัวแปรและปัจจัยทางเศรษฐกิจ(ร้อยละ 30) กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (ร้อยละ 26) ในกลุ่มเศรษฐกิจในภาคการผลิตจริง (ร้อยละ 23) และคำถามในกลุ่มเศรษฐศาสตร์ทางด้านการจ้างงานและคุณภาพชีวิต (ร้อยละ 18) ลักษณะคำถามที่มีน้อยมากคือคำถามในกลุ่มเศรษฐกิจในภาคการเงิน ความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ และเศรษฐศาสตร์ทางด้านการบริโภค การออมและรายได้ของประชากร

การสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานของรัฐสามารถมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการวิจัยได้ โดยอาจคำถามในการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการตรวจสอบหรือวางนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ข้อมูลที่รวบรวมได้ชี้ว่ากระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานของรัฐที่ให้ความสนใจกับการวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์มากที่สุด โดยให้ทุนสนับสนุนการวิจัยเกือบหนึ่งในสี่ของงานวิจัยทั้งหมด⁵ งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังของประเทศมีอยู่น้อยมาก รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 11-14

⁵ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยให้ทุนสนับสนุนประมาณหนึ่งในสามของงานวิจัยทั้งหมด แต่เกือบทั้งหมดของงานเหล่านี้อยู่ในกลุ่มโครงการใหญ่ 3 โครงการ

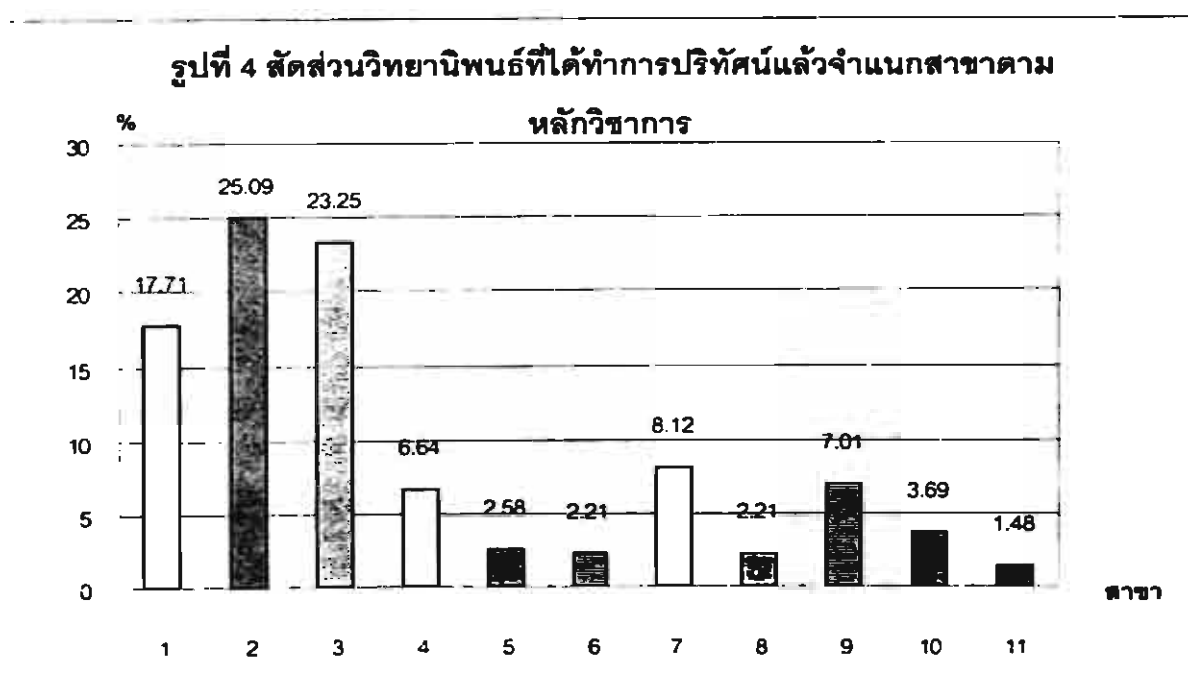
ทิศทางการวิทยานิพนธ์แยกตามสาขาวิชา

ในกรณีของวิทยานิพนธ์ แม้นิสิตจะมีความสนใจในหัวข้อต่าง ๆ เป็นของตนเองในระดับหนึ่ง แต่การตัดสินใจเลือกหัวข้อทำวิทยานิพนธ์ก็ถูกจำกัดด้วยความชำนาญและความสนใจของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนั้นจึงพบว่ากว่าหนึ่งในสี่ของวิทยานิพนธ์ที่ทำในช่วงสามปีที่ผ่านมาจัดอยู่ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศเหมือนกับงานวิจัย (ตารางที่ 9) ในขณะที่มีวิทยานิพนธ์จำนวนมากเช่นกันที่สะท้อนอุปสงค์ของตลาดแรงงานสาขาเศรษฐศาสตร์ที่กำลังขยายตัวในช่วงที่นิสิตเริ่มหาหัวข้อทำการศึกษา ทำให้มีวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์การเงินมากถึงร้อยละ 23.25 และสาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงินร้อยละ 17.71 ในขณะที่ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 34 เป็นวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์สาธารณะ เศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และสาขาอื่น ๆ อีก 6 สาขา

เมื่อแยกเป็นรายสถาบัน ทิศทางการวิทยานิพนธ์ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งแตกต่างกัน (ตารางที่ 15) ตลอดสามปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตวิทยานิพนธ์ทางด้านการเงินมากที่สุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลิตวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศมากที่สุด ในขณะที่วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์การเงิน ในกรณีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์การเงิน เศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ทิศทางการวิทยานิพนธ์ของแต่ละสถาบันการศึกษาไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนักในช่วงสามปี (ตารางที่ 16-18)

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกำลังคนทางเศรษฐศาสตร์กับการผลิตวิทยานิพนธ์พบว่าให้ผลสรุปที่แตกต่างไปจากกรณีงานวิจัยเล็กน้อย สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศยังคงเป็น

สาขาที่ผลิตวิทยานิพนธ์ได้มากกว่าเกณฑ์เฉลี่ย อีกสองสาขาที่ผลิตได้มากกว่าเกณฑ์เฉลี่ยคือสาขาเศรษฐศาสตร์การเงิน และสาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน ในขณะที่ภาระการดูแลวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศย่ำให้เห็นภาระงานของนักเศรษฐศาสตร์ในสาขานี้ ภาระการดูแลวิทยานิพนธ์ในอีกสองสาขาที่อาจเป็นส่วนหนึ่งที่อธิบายว่าทำไมผลงานวิจัยในสองสาขาจึงมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ทิศทางของวิทยานิพนธ์แยกตามลักษณะคำถาม

เช่นเดียวกับเมื่อแยกตามสาขาวิชา ทิศทางของวิทยานิพนธ์เมื่อแยกตามลักษณะคำถาม แตกต่างจากทิศทางของงานวิจัย (ตารางที่ 9) เกือบครึ่งของวิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจในภาคการเงิน รองลงไปคือวิทยานิพนธ์ในกลุ่มคำถามเศรษฐศาสตร์ทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ (ร้อยละ 24) กลุ่มคำถามเศรษฐกิจในภาคการผลิตจริง (ร้อยละ 22) และกลุ่มคำถามความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ (ร้อยละ 20) กลุ่มคำถามอีกสามกลุ่มมีวิทยานิพนธ์อยู่ประมาณร้อยละ 7-13

8.3 หอข้อศึกษาของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

ดังได้กล่าวมาแล้ว ในภาพรวม งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เสร็จสิ้นในช่วงสามปีที่ผ่านมา อยู่ในสาขาหลักสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน และเศรษฐศาสตร์การเงิน ตามด้วยเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาลงไปในตัวข้อศึกษาวิจัยจะพบแนวโน้มของงานในแต่ละสาขาหลักทั้งห้าสาขาดังต่อไปนี้

สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ งานในสาขานี้ไม่ได้เน้นที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ มีการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบของการปฏิบัติตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น GATT มากในระดับหนึ่ง งานหลายชิ้นให้ความสนใจกับผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าในระดับภูมิภาค เช่น AFTA และ APEC งานอีกส่วนหนึ่งให้ความสนใจผลกระทบของการให้ความช่วยเหลือทางการค้า เช่น GSP และการค้ากับกลุ่มประเทศอินโดจีน งานจำนวนมากให้ความสนใจกับอุปสงค์การส่งออกสินค้าหลักหลายชนิดของไทยตลอดจนความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเหล่านี้ เช่น ข้าว ไม้สัก กุ้ง สิ่งทอ ยานยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังมีงานอีกหลายชิ้นที่ศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ

สาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน ส่วนใหญ่ของงานในสาขานี้จะเกี่ยวกับและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค เช่น อัตราแลกเปลี่ยน อุปสงค์ของเงิน อัตราดอกเบี้ย ดุลงบประมาณ และภาวะเงินเฟ้อ งานที่เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนจะมุ่งไปที่ศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน งานศึกษาทางการเงินเน้นไปที่ปัจจัยที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ของเงินและอัตราดอกเบี้ย ตลอดจนอิทธิพลของนโยบายทางการเงินต่อตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค มีงานที่ศึกษาอิทธิพลของงบประมาณรายรับรายจ่ายของภาครัฐต่อ GDP และอัตราดอกเบี้ย มีการศึกษาเปรียบเทียบก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการเงิน งานบาง

ขึ้นให้ความสนใจกับบทบาทของการส่งออกกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ งานอีกกลุ่มหนึ่งจับประเด็นปัจจัยเบื้องหลังการboom แต่การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดการลงทุนจากภายในประเทศยังไม่มี การปรับตัวของการส่งออกและการนำเข้าต่อการเปลี่ยนแปลงทางราคาและรายได้

สาขาเศรษฐศาสตร์การเงิน งานส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับตลาดหลักทรัพย์และธนาคารพาณิชย์ งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์จะเน้นไปที่ประสิทธิภาพของตลาด บทบาทในเชิงมหภาคของตลาด การกำหนดราคาหุ้นและสินทรัพย์ การวิเคราะห์พฤติกรรมการลงทุนของกองทุนรวมต่าง ๆ การตัดสินใจลงทุน การเปรียบเทียบผลตอบแทนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นและดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) ในขณะที่งานเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์จะเน้นศึกษาปริมาณเงินสดสำรอง สภาพคล่อง การเคลื่อนย้ายเงินทุน ปัจจัยกำหนดการขยายสินเชื่อ และพฤติกรรมของธนาคารพาณิชย์ก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการเงิน เป็นที่น่าสังเกตว่าม้งงานไม่กี่เรื่องที่ทำให้ความสนใจกับการก่อหนี้ของภาคเอกชนที่นำมาสู่วิกฤติเศรษฐกิจ

สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความสำคัญของภาคเกษตรในเศรษฐกิจเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป พบว่าม้งงานในสาขานี้ที่ให้ความสนใจกับผลผลิตหลักของภาคเกษตร เช่น ข้าว กุ้ง และ ไข่ อยู่มากในระดับหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันก็เกือบไม่มีหรือไม่ม้งงานศึกษาเกี่ยวกับผลผลิตหลักตัวอื่น เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และยางพารา อยู่ ประเด็นที่จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาภาคเกษตร เช่น ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า การเปลี่ยนแปลงของราคา การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มผลิตภาพ และการปรับปรุงโครงสร้างภาคเกษตร มีการศึกษาไว้น้อยมาก ยิ่งไปกว่านั้น การแปรรูปสินค้าเกษตรซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเกษตรกรก็ได้รับความสนใจศึกษาค่อนข้างน้อย

สาขาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในขณะที่การปรับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเป็นประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจในเชิงนโยบายค่อนข้างมาก กลับมีงานศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพและการปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมอยู่ค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณาไปในระดับอุตสาหกรรม พบว่า มีงานจำนวนหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทยบางอุตสาหกรรมเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และ อุตสาหกรรมสิ่งทอ งานศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างตลาดของอุตสาหกรรมซึ่งจับประเด็นอำนาจผูกขาดของบางอุตสาหกรรมก็มีอยู่มากในระดับหนึ่ง อำนาจผูกขาดมีผลต่อเนื่องถึงปัญหาสำคัญอื่น ๆ เช่น ประสิทธิภาพและการกระจายรายได้

9. บทสรุป

รายงานฉบับนี้ได้ทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างเครือข่ายนักวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ และประมวลความรู้เพื่อปฐกฐานการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ผลการศึกษาชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาการวิจัยเศรษฐกิจไทยหลายประเด็น

ปัญหาอุปทานนักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งกำลังจะลดน้อยถอยลงในช่วงเวลาสิบถึงสิบห้าปีข้างหน้า ถ้าไม่มีการวางแผนจัดหากำลังคนมาทดแทนผู้ที่เกษียณอายุโดยเร่งด่วน ข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันชี้ว่า นักเศรษฐศาสตร์กลุ่มที่จะเกษียณอายุในสิบปีข้างหน้า นั้นส่วนใหญ่มีความชำนาญในสาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากร และทรัพยากรธรรมชาติ ตามด้วยสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และสาขาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ปัญหาการขาดแคลนกำลังคนทางเศรษฐศาสตร์ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เท่านั้น ยังจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการพัฒนาองค์ความรู้

เกี่ยวกับเศรษฐกิจไทยในอนาคตข้างหน้าด้วย นโยบายของรัฐบาลที่จะให้ข้าราชการเกษียณก่อนอายุครบหกสิบปีอาจเพิ่มความรุนแรงให้กับปัญหานี้

จำนวนผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในสาขาต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นว่ายังมีหลายสาขาวิชาทางเศรษฐศาสตร์ที่ยังมีศักยภาพทางกำลังคนที่จะทำการวิจัยหรือให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์เพิ่มขึ้นได้ ถ้าได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ศักยภาพดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับอีกหลายปัจจัยซึ่งรวมถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนากำลังคนในหลาย ๆ สาขาเพื่อทดแทนส่วนที่อาจจะออกจากวงการไป ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาว ในระยะสั้น การสนับสนุน (Promote) และจัดวางทรัพยากรบุคคล (Allocate) ที่มีความชำนาญเฉพาะสาขาจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ในระดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาจากงานที่ทำการปริทัศน์พบว่างานวิจัยเกือบทั้งหมดอยู่ในสาขาหลักไม่กี่สาขา พบว่ากว่าหนึ่งในสี่ของงานวิจัยที่ทำการปริทัศน์อยู่ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ สาขาที่มีงานมากรองลงมาคือสาขาเศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ ตามด้วยสาขาเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม เศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์การเงิน เศรษฐศาสตร์สาธารณะ เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน และเศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ

ในกรณีของวิทยานิพนธ์ แม้สถิติจะมีความสนใจในหัวข้อต่าง ๆ เป็นของตนเองในระดับหนึ่ง แต่การตัดสินใจเลือกหัวข้อทำวิทยานิพนธ์ก็ถูกจำกัดด้วยความชำนาญและความสนใจของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนั้นจึงพบว่ากว่าหนึ่งในสี่ของวิทยานิพนธ์ที่ทำในช่วงสามปีที่ผ่านมาจัดอยู่ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศเหมือนกับงานวิจัย (ตารางที่ 9) ในขณะที่มีวิทยานิพนธ์จำนวนมากเช่นกันที่สะท้อนอุปสงค์ของตลาดแรงงานสาขาเศรษฐศาสตร์ที่กำลังขยายตัวในช่วงที่

นิสิตเริ่มหาหัวข้อทำการศึกษ ทำให้มีวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์การเงินมากถึงร้อยละ 23.25 และสาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงินร้อยละ 17.71 ในขณะที่ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 34 เป็นวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์สาธารณะ เศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และสาขาอื่นๆ อีก 6 สาขา

เมื่อแยกเป็นรายสถาบัน ทิศทางวิทยานิพนธ์ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งแตกต่างกัน (ตารางที่ 15) ตลอดสามปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตวิทยานิพนธ์ทางด้านการเงินมากที่สุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลิตวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศมากที่สุด ในขณะที่วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์การเงิน ในกรณีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์การเงิน เศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ทิศทางวิทยานิพนธ์ของแต่ละสถาบันการศึกษาไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนักในระหว่างสามปี (ตารางที่ 16-18)

ในกรณีของวิทยานิพนธ์ พบว่ากว่าหนึ่งในสี่ของวิทยานิพนธ์ที่ทำในช่วงสามปีที่ผ่านมาจัดอยู่ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศเหมือนกับงานวิจัย ในขณะที่มีวิทยานิพนธ์จำนวนมากที่สะท้อนอุปสงค์ของตลาดแรงงานสาขาเศรษฐศาสตร์ที่กำลังขยายตัวในช่วงที่นิสิตเริ่มหาหัวข้อทำการศึกษ เช่น สาขาเศรษฐศาสตร์การเงิน และสาขาเศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน

เมื่อแยกเป็นรายสถาบันพบว่า ตลอดสามปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตวิทยานิพนธ์ทางด้านการเงินมากที่สุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยผลิตวิทยานิพนธ์ในสาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศมากที่สุด ในขณะที่วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยรามคำแหงกระจายตัวอยู่ในสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์มหภาค

และการเงิน เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์การเงิน ในกรณีของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในสามสาขา คือ เศรษฐศาสตร์การเงิน เศรษฐศาสตร์ เกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ

ข้อสรุปจากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยในวงการเศรษฐศาสตร์ไทย ชี้ว่าได้มีการ ผลิตงานวิชาการออกมาอย่างต่อเนื่องในช่วงสามปีที่ผ่านมา ทั้งในรูปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ งานที่รวบรวมได้เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์เชิงประจักษ์ที่เน้นการตอบคำถาม เพื่อแก้ปัญหาที่ประเทศกำลังประสบอยู่หรือกำลังจะประสบในระยะสั้น บางส่วนเป็นงานวิจัยใน ลักษณะทดสอบแนวคิดที่มีอยู่ในตำราหรือได้มีการศึกษากันในต่างประเทศ การศึกษาวิจัย ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวและการวิจัยเพื่อสร้างความรู้หรือแนวคิดใหม่ยังมีไม่มาก นัก ประเด็นนี้จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนต่อไป

ที่สำคัญ คำถามในการวิจัยที่ถูกตั้งไว้ยังไม่ครอบคลุมคำถามสำคัญของแต่ละสาขาอีก หลายคำถาม ซึ่งเป็นสิ่งที่วงการวิจัยจะต้องทำการศึกษาแสวงหาคำตอบต่อไป นอกจากนี้ คุณ ภาพของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ถูกเลือกมาทำการปริทัศน์ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะต้องถูก ตรวจสอบก่อนที่จะมีการกำหนดโจทย์วิจัยที่ยังขาดอยู่ในแต่ละสาขา

ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือการที่งานวิจัยส่วนหนึ่งเป็นงานที่ได้รับการสนับสนุนทาง ด้านเงินทุนและถูกกำหนดคำถามในการวิจัยจากส่วนราชการ ดังนั้นโอกาสที่ผลการศึกษาค้นคว้าของงานวิจัยเหล่านั้นจะถูกนำไปใช้ประโยชน์จึงมีค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ความเป็นไป ได้ที่ผลการศึกษาของวิทยานิพนธ์จะได้รับความสนใจจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องยังมีค่อนข้างน้อย การมีหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รวบรวม เผยแพร่ และชี้ประเด็นที่ได้จากวิทยานิพนธ์ เหล่านี้จะช่วยส่งเสริมบทบาทและการใช้ประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ได้ในระดับหนึ่ง

จุดอ่อนสำคัญของผลการศึกษาที่จำเป็นต้องกล่าวถึงคือขอบข่ายของการศึกษา ใน ส่วนของนักเศรษฐศาสตร์นั้นควรรวมถึงนักวิจัยในระดับปริญญาโทที่อยู่ตามสถาบันวิจัย และนัก วิชาการทางเศรษฐศาสตร์ในหน่วยงานต่าง ๆ ในส่วนของงานวิจัยก็ควรรวมถึงผลงานในรูปแบบ ของบทความทางวิชาการด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่รวบรวมได้ชี้ว่าจุดอ่อนทั้งสองไม่น่าจะทำให้ข้อสรุปเกี่ยวกับงานวิจัยและวิทยานิพนธ์เบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริงมากนัก เนื่องจากการ รวบรวมผลงานวิจัยมาปริทัศน์ไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นงานที่นักวิจัยหลักมีการศึกษาระดับปริญญา เอก กรณีผลงานของนักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ในหน่วยงานต่าง ๆ นั้นอาจกล่าวได้ว่าการสืบ ค้นงานที่ได้รับการตรวจสอบและเผยแพร่ในวงการวิชาการของนักวิชาการเหล่านี้ทำได้ยาก ใน กรณีของผลงานที่อยู่ในรูปของบทความทางวิชาการที่สร้างความรู้หรือแนวคิดใหม่ก็ควรได้รับการ รวมไว้ในขอบข่ายของการศึกษาของงานศึกษาทำนองนี้ที่อาจมีในอนาคต ท้ายที่สุด ควรมีการ ศึกษาในทำนองนี้ต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อแสดงทิศทางและการเปลี่ยนแปลงของวงการเศรษฐ ศาสตร์ไทย

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่นักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/ มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ออกกลับมา

ชื่อสถาบัน	จำนวนนักวิจัย และคณาจารย์ ทั้งหมด	ตำแหน่งทางวิชาการ					รวมแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้เป็นข้อมูล	คิดเป็นร้อยละ ของแต่ละ มหาวิทยาลัย
		ศ.	รศ.	ผศ.	อาจารย์	ไม่ได้รับ		
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	83	-	23	21	39	-	9	10.84
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	19	-	5	9	4	1	9 (7)	47.37 (36.84)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	76	3	40	18	15	-	19 (1)	24.68 (1.30)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	46	-	12	13	20	1	33 (20)	71.74 (43.48)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	93	1	36	27	29	-	8	8.60
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	15	-	-	6	8	1	2	13.33
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	60	-	48	6	6	-	5	8.33
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	19	-	7	9	3	-	2	10.53
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	9	1	-	-	-	8	3	33.33
รวม	420	5	171	109	124	11	90 (28)	21.43 (6.67)
คิดเป็นร้อยละ	100.00	1.19	40.71	25.95	29.52	2.62	21.43 (6.67)	

หมายเหตุ ตัวเลขในเครื่องหมายวงเล็บแสดงถึงข้อมูลที่ได้จาก CV

ตารางที่ 2 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/มหาวิทยาลัยต่างๆ จำแนกตามกลุ่มอายุและวุฒิการศึกษา

สถาบัน / มหาวิทยาลัย	จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์ทั้งหมด	จำนวนข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้	วุฒิการศึกษา			ช่วงอายุ							
			ตรี	โท	เอก	≤25	>25-30	>30-35	>35-40	>40-45	>45-50	>50-55	>55
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	83	56	-	29	27	-	-	-	4	16	14	14	8
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	19	9	-	7	2	-	-	-	1	3	1	2	2
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	76	76	1	26	49	1	2	4	5	13	19	21	11
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	46	33	1	14	18	2	1	-	2	3	11	11	3
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	93	93	3	37	53	3	9	7	11	14	8	25	16
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	15	2	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	60	60	2	42	16	1	-	-	1	9	22	20	7
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	19	19	-	-	19	-	1	-	3	1	3	6	5
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	9	3	-	-	3	-	-	-	-	1	1	-	1
รวม	420	351	7	157	187	7	13	12	27	60	79	99	54
คิดเป็นร้อยละ (ของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้)	-	100	1.99	44.73	53.28	1.99	3.70	3.42	7.69	17.09	22.51	28.21	15.38
คิดเป็นร้อยละ (ของนักวิจัยและคณาจารย์ทั้งหมด)	100	83.57	1.67	37.38	44.52	1.67	3.10	2.86	6.43	14.29	18.81	23.57	12.86

ตารางที่ 3 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาและกลุ่มอายุ

ระดับการศึกษา	รวม	ช่วงอายุ							
		≤25	>25-30	>30-35	>35-40	>40-45	>45-50	>50-55	>55
ปริญญาตรี	จำนวนทั้งหมด	7	4	-	1	-	-	1	1
	ร้อยละตามแนวนอน	100.00	57.14	-	14.29	-	-	14.29	14.29
	ร้อยละตามแนวตั้ง	1.99	57.14	-	8.33	-	-	1.01	1.85
ปริญญาโท	จำนวนทั้งหมด	157	3	11	6	7	28	36	25
	ร้อยละตามแนวนอน	100.00	1.91	7.01	3.82	4.46	17.83	22.93	15.92
	ร้อยละตามแนวตั้ง	44.73	42.86	84.62	50.00	25.93	46.67	45.57	41.41
ปริญญาเอก	จำนวนทั้งหมด	187	-	2	5	20	32	43	28
	ร้อยละตามแนวนอน	100.00	-	1.07	2.67	10.70	17.11	22.99	14.97
	ร้อยละตามแนวตั้ง	53.28	-	15.38	41.67	74.07	53.33	54.43	51.85
รวม		351	7	13	12	27	60	79	54
ร้อยละตามแนวนอน		100.00	1.99	3.70	3.42	7.69	17.09	22.51	15.38
ร้อยละตามแนวตั้ง		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 นักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและสาขาที่ชำนาญและ / หรือที่สนใจ จำแนกตามกลุ่มอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	รวม วุฒิการศึกษา	สาขาจำแนกตามหลักวิชาการที่ชำนาญและ / หรือที่สนใจ											
		รวม	เศรษฐศาสตร์ มหภาคและ การเงิน	เศรษฐศาสตร์ ระหว่าง ประเทศ	เศรษฐศาสตร์ การเงิน	เศรษฐศาสตร์ สาธารณะ	เศรษฐศาสตร์ สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	เศรษฐศาสตร์ แรงงานและ ทรัพยากร มนุษย์	เศรษฐศาสตร์ อุตสาหกรรม	เศรษฐศาสตร์ พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี	เศรษฐศาสตร์ เกษตร ทรัพยากร ฯ	เศรษฐศาสตร์ ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์ เมือง /ชนบท	อื่นๆ
≤ 25	7	9	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	6
>25-30	13	20	2	4	2	-	-	-	2	1	1	-	6
>30-35	12	21	2	1	3	1	-	-	1	1	2	1	9
>35-40	27	56	5	5	4	3	1	3	7	5	7	-	16
>40-45	60	72	7	5	10	5	1	1	7	6	12	5	13
>45-50	79	121	7	11	6	8	5	7	14	14	19	2	28
>50-55	99	161	14	20	8	2	5	9	9	17	26	14	37
>55	54	99	9	9	5	5	1	8	8	10	15	8	21
รวม	351	559	46	57	39	26	13	28	48	54	82	30	136
คิดเป็นร้อยละ	100.00	159.26	13.11	16.24	11.11	7.41	3.70	7.98	13.68	15.38	23.36	8.55	38.75

หมายเหตุ 1. นักวิจัยและคณาจารย์บางท่านอาจจะมีสาขาที่ชำนาญเป็นพิเศษและ / หรือที่สนใจ มากกว่า 1 สาขา

2. นักวิจัยและคณาจารย์บางท่านให้ข้อมูลวุฒิการศึกษาและอายุ แต่ไม่ได้ระบุสาขาที่ชำนาญเป็นพิเศษและ / หรือที่สนใจมาด้วย

ตารางที่ 5 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/ มหาวิทยาลัยต่างๆ จำแนกสาขาตามหลักวิชาการ

สถาบัน/มหาวิทยาลัย	จำนวนข้อ มูลที่เก็บ รวบรวมได้	สาขาวิชาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษและ/หรือมีความสนใจ										อื่นๆ
		เศรษฐศาสตร์ มหภาค และการเงิน	เศรษฐศาสตร์ ระหว่าง ประเทศ	เศรษฐศาสตร์ การเงิน	เศรษฐศาสตร์ สาธารณะ	เศรษฐศาสตร์ สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	เศรษฐศาสตร์ แรงงาน และ ทรัพยากร มนุษย์	เศรษฐศาสตร์ อุตสาหกรรม	เศรษฐศาสตร์ พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี	เศรษฐศาสตร์ เกษตร และ เศรษฐศาสตร์ ทรัพยากร ฯ	เศรษฐศาสตร์ ภูมิภาค	
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	9	-	2 [1]	-	-	-	1 [1]	1	2	4 [6]	2 [1]	6 [2]
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	9	-	-	-	1	[1]	1 [1]	2 [2]	-	8 [6]	3 [1]	-
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	76	8 [4]	18 [1]	4 [3]	6 [1]	8 [3]	10	12 [3]	15 [4]	11 [1]	6 [3]	35 [4]
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	33	2	1	3 [1]	1	-	-	1 [1]	3 [1]	12 [3]	1	8
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	93	30 [1]	23 [1]	23	9	5	11 [1]	21 [2]	21	27 [1]	16	70
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	2	-	-	1	-	-	-	-	1 [1]	1	-	-
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	60	4	5 [1]	5	8	[1]	-	6 [1]	9	13	-	10
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	19	-	7	5	1	-	4	5	3	5	1	7
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาระบอบไทย	3	2	1	1	-	-	1	-	-	1	1	1
รวม	304	46 [5]	57 [4]	42 [4]	26 [1]	13 [5]	28 [3]	48 [9]	54 [6]	82 [17]	30 [5]	136 [6]
คิดเป็นร้อยละ (ของข้อมูลเก็บรวบรวมได้)	100.00	15.13 (1.64)	18.75 (1.32)	12.83 (1.32)	8.55 (0.33)	4.28 (1.64)	9.21 (0.98)	15.79 (2.96)	17.76 (1.97)	26.97 (5.59)	9.87 (1.64)	44.73 (1.97)

หมายเหตุ 1. นักวิจัยและคณาจารย์ บางท่านอาจจะมีสาขาที่ชำนาญเป็นพิเศษและ/หรือที่สนใจ มากกว่า 1 สาขา

2. ตัวเลขในวงเล็บ แสดงถึง สาขาที่นักวิจัยและคณาจารย์ แต่ละท่านสนใจที่จะทำวิจัยในอีก 3 ปีข้างหน้า โดยนำจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาซึ่งมีแบบสอบถามจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ระบุรายละเอียดในส่วนนี้ไว้ด้วย

ตารางที่ 6 จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน/มหาวิทยาลัยต่างๆ จำแนกตามลักษณะคำถามในการวิจัย

ชื่อสถาบัน/มหาวิทยาลัย	จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์ทั้งหมด (คน)	จำนวนนักวิจัยและคณาจารย์ที่มีประสบการณ์	ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ	เศรษฐกิจในภาค	เศรษฐกิจในภาค	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	83	9	พัฒนาความรู้	เศรษฐกิจในภาค	เศรษฐกิจในภาค	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	19	9	เจริญเติบโต	ภาคการผลิต	ภาคการผลิต	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	76	76	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	46	33	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	93	93	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	15	2	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	60	60	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	19	19	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	9	3	ทางเศรษฐกิจ	ที่แท้จริง	ที่แท้จริง	ผลกระทบระหว่าง	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	ความเชื่อมโยง-ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน	เศรษฐศาสตร์ทางด้าน
รวมทั้งหมด	470	304	108	90	48	36	39	121	3	58
คิดเป็นร้อยละ	100.00	72.38	35.53	29.61	15.79	11.84	12.83	39.80	0.99	19.08

* หมายเหตุ นักวิจัยและคณาจารย์บางท่านอาจมีกลุ่มคำถามที่สนใจมากกว่า 1 กลุ่ม

ตารางที่ 7 จำนวนผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์จากแหล่งต่างๆ

ประเภทงาน	แหล่งข้อมูล	จำนวนผลงานทั้งหมด				รวม	จำนวนผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์			รวม
		ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	ปี 2541		ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	
งานวิจัย*	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	1	-	-	1
	กระทรวงพาณิชย์	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	1	2	2	5
	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	1	-	2	3
	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	-	-	1	1
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	7	12	7	26
	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	-	-	2	2
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	9	2	4	15
	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	1	1	-	2
	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	4	1	2	7
	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย อื่นๆ **	กค.	กค.	กค.	กค.	กค.	7	1	7	15
วิทยานิพนธ์***	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	89	88	2	2	179	30	35	2	67
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	44	35	8	8	87	35	29	6	70
	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	13	14	17	17	44	9	10	10	29
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	33	29	28	28	90	16	20	24	60
	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	6	25	35	35	66	-	3	3	6
	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	52	37	17	17	106	16	22	1	39

หมายเหตุ

กค คือไม่มีข้อมูล

* แหล่งข้อมูลของงานวิจัย จำแนกตามสังกัดของผู้วิจัย

** แหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้แก่ ผู้วิจัยที่ได้ระบุสังกัดมาด้วย และ /หรือเป็นผู้วิจัยอิสระ

*** มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังไม่เปิดหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต / สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ไม่มีการทำวิทยานิพนธ์ แต่เป็นการสอบรวมยอด (Comprehensive)

ตารางที่ 8 จำนวนงานวิจัย/ วิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์แล้วจำแนกสาขาตามหลักวิชาการ

	จำนวนงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ทั้งหมดที่ทำการ ปริทัศน์แล้ว	เศรษฐศาสตร์ มหภาค และการเงิน	เศรษฐศาสตร์ ระหว่าง ประเทศ	เศรษฐศาสตร์ การเงิน	เศรษฐศาสตร์ สาธารณะ	เศรษฐศาสตร์ สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	เศรษฐศาสตร์ แรงงานและ ทรัพยากร มนุษย์	เศรษฐศาสตร์ อุตสาหกรรม	เศรษฐศาสตร์ พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยี	เศรษฐศาสตร์ เกษตร และ ทรัพยากร	เศรษฐศาสตร์ ภูมิภาค เมือง/ชนบท	อื่นๆ
จำนวนงานวิจัยที่ทำการปริทัศน์แล้วทั้งหมด	94	3	24	4	4	14	3	12	6	7	2	15
คิดเป็นร้อยละ	(25.75)	3.19	25.53	4.26	4.26	14.89	3.19	12.77	6.38	7.45	2.13	15.96
จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ทำการปริทัศน์แล้วทั้งหมด	271	48	68	63	18	7	6	22	6	19	10	4
คิดเป็นร้อยละ	(74.25)	17.71	25.09	23.25	6.64	2.58	2.21	8.12	2.21	7.01	3.69	1.48
จำนวนรวมทั้งหมด	365	51	92	67	22	21	9	34	12	26	12	19
คิดเป็นร้อยละ	100.00	13.97	25.21	18.36	6.03	5.75	2.47	9.32	3.29	7.12	3.29	5.21

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บเป็นตัวเลขที่คิดเป็นร้อยละตามแนวดิ่ง

ตารางที่ 9 จำนวนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ได้ทำการปริทัศน์แล้วจำนวนตามลักษณะคำถามของการวิจัย

	จำนวนวิทยานิพนธ์/ งานวิจัยทั้งหมด ที่ทำการศึกษาปริทัศน์แล้ว *	ยุทธศาสตร์การ พัฒนาความ เจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ ของประเทศ	เศรษฐกิจใน ภาคการผลิต ที่แท้จริง	เศรษฐกิจ ในภาค การเงิน	ผลกระทบระหว่าง มาตรการและ นโยบายของภาค รัฐต่อตัวแปรและ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	เศรษฐศาสตร์ ทางด้านการ จ้างงานและ คุณภาพชีวิต ของแรงงาน	ความเชื่อมโยง- ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยและ ตัวแปรทาง เศรษฐกิจต่างๆ	เศรษฐศาสตร์ ทางด้าน การบริโภค การออม-รายได้ ของประชากร	เศรษฐศาสตร์ ทางด้านการศึกษา การลงทุน ระหว่าง ประเทศ
จำนวนผลงานวิจัยที่ทำการศึกษาปริทัศน์แล้วทั้งหมด	94	24	22	5	28	17	4	2	35
คิดเป็นร้อยละ	145.74	25.53	23.40	5.32	29.79	18.09	4.26	2.13	37.23
จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาปริทัศน์แล้วทั้งหมด	271	36	60	122	33	19	53	21	64
คิดเป็นร้อยละ	150.55	13.28	22.14	45.02	12.18	7.01	19.56	7.75	23.62
จำนวนรวมทั้งหมด	365	60	82	127	61	36	57	23	99
คิดเป็นร้อยละ	149.32	16.44	22.47	34.79	16.71	9.86	15.62	6.30	27.12

* หมายเหตุ งานวิจัยและวิทยานิพนธ์บางฉบับสามารถที่จะจัดแบ่งให้เข้ากลุ่มได้มากกว่า 1 กลุ่ม ทำให้ร้อยละของจำนวนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์
ที่ทำการศึกษาปริทัศน์แล้วทั้งหมดที่ได้จำแนกได้ตามสาขาข้างต้นมีมากกว่า 100

ตารางที่ 10 จำนวนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ทำการปริทัศน์แล้วจำแนกตามแหล่งผู้ให้ทุน

	สาขาที่จำแนกตามหลักวิชาการ	รวม	แหล่งผู้ให้ทุน			คิดเป็นร้อยละ
			ภาครัฐ	ภาคการศึกษา*	องค์กรระหว่างประเทศ*	
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	51	1	50	-	13.97
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	92	22	69	1	25.21
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	67	2	65	-	18.36
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	22	4	18	-	6.03
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	21	13	7	1	5.75
6	เศรษฐศาสตร์แรงงาน และทรัพยากรมนุษย์	9	3	6	-	2.47
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	34	12	22	-	9.32
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	12	5	7	-	3.29
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	26	7	19	-	7.12
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	12	2	10	-	3.29
11	อื่นๆ	19	15	4	-	5.21
	รวม	365	86	277	2	100
	คิดเป็นร้อยละ	100.00	23.56	75.89	0.55	

หมายเหตุ 1. องค์กรระหว่างประเทศ จะนับรวมทั้งงานวิจัยที่ทำโดยตนเอง และที่ทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานราชการบางหน่วยงาน

2. ภาคการศึกษา หมายถึง จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมด รวมกับงานวิจัยที่มหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นผู้ให้ทุน

ตารางที่ 11 จำนวนงานวิจัยทั้งหมดที่ทำการวิจัยเสร็จแล้ว จำแนกตามหลักวิชาการ และแหล่งผู้ให้ทุน

105,012,141.45
105,012,141.45

สาขาวิชาตามหลักวิชาการ	กระทรวง						สภาพัฒน์	สำนักงาน ประมาณ	สก.ว.	NIDA	TDRI	อื่นๆ	รวม	คิดเป็น ร้อยละ
	เกษตรฯ	อุตสาหกรรม	พาณิชย์	การคลัง	ต่างประเทศ	สาธารณสุข								
1 เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	3	3.19
2 เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	-	-	14	-	1	-	-	-	8	1	2	1	27	28.72
3 เศรษฐศาสตร์การเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	3	3.19
4 เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	4	4.26
5 เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	-	-	-	-	-	6	1	-	6	-	-	1	14	14.89
6 เศรษฐศาสตร์แรงงานและ ทรัพยากรมนุษย์	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	3.19
7 เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	-	5	3	-	-	-	1	-	-	-	-	2	11	11.70
8 เศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1	1	6	6.38
9 เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	7	7.45
10 เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์ เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	2.13
11 อื่นๆ	1	-	-	1	-	-	-	-	12	-	-	-	14	14.89
รวม	4	5	20	1	1	6	7	1	31	5	5	8	94	100.00
คิดเป็นร้อยละ	4.26	5.32	21.28	1.06	1.06	6.38	7.45	1.06	32.98	5.32	5.32	8.51	100.00	

หมายเหตุ สภาพัฒน์ หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สกว หมายถึง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, NIDA หมายถึง สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์

TDRI หมายถึง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, อื่นๆ ได้แก่ กระทรวงคมนาคม สำนักงานข้าราชการพลเรือน องค์การระหว่างประเทศหรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และที่ไม่ได้ระบุแหล่งผู้ให้ทุน เป็นต้น

ตารางที่ 12 จำนวนงานวิจัยในปี 2539 ที่ทำการศึกษาแล้ว จำแนกตามหลักวิชาการ และแหล่งผู้ให้ทุน

	สาขาจำแนกตามหลักวิชาการ	กระทรวง						สภาพัฒน์	สำนักงบประมาณ	สกว	NIDA	TORI	อื่นๆ	รวม	คิดเป็นร้อยละ
		เกษตรฯ	อุตสาหกรรม	พาณิชย์	การคลัง	ต่างประเทศ	สาธารณสุข								
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2.86
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	-	-	6	-	1	-	-	-	8	-	2	1	18	51.43
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2.86
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	5.71
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพการศึกษา และสวัสดิการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2.86
6	เศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0.00
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	4	11.43
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	4	11.43
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8.57
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0.00
11	อื่นๆ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2.86
	รวม	3	2	7	0	1	0	3	1	8	2	3	5	35	100.00
	คิดเป็นร้อยละ	8.57	5.71	20.00	0.00	2.86	0.00	8.57	2.86	22.86	5.71	8.57	14.29	100.00	

หมายเหตุ สภาพัฒน์ หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สกว. หมายถึง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, NIDA หมายถึง สถาบันกิตติพัฒนาบริหารศาสตร์

TORI หมายถึง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, อื่นๆ ได้แก่ กระทรวงคมนาคม สำนักงานข้าราชการพลเรือน องค์การระหว่างประเทศที่ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ และที่ไม่ได้ระบุแหล่งผู้ให้ทุน เป็นต้น

ตารางที่ 13 จำนวนงานวิจัยในปี 2540 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการ และแหล่งผู้ให้ทุน

	สาขาจำแนกตามหลักวิชาการ	กระทรวง						สภาพัฒน์	สำนักงบประมาณ	ศกว.	NIDA	TDRI	อื่นๆ	รวม	คิดเป็นร้อยละ
		เกษตร ฯ	อุตสาหกรรม	พาณิชย์	การคลัง	ต่างประเทศ	สาธารณสุข								
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0.00
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9.09
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0.00
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	4.55
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	4.55
6	เศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	9.09
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9.09
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	4.55
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0.00
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	4.55
11	อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	12	54.55
	รวม	0	1	4	0	0	0	1	0	15	1	0	0	22	100.00
	คิดเป็นร้อยละ	0.00	4.55	18.18	0.00	0.00	0.00	4.55	0.00	68.18	4.55	0.00	0.00	100.00	

หมายเหตุ: สภาพัฒน์ หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ศกว. หมายถึง สำนักงานของทุนสนับสนุนการวิจัย, NIDA หมายถึง สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์

TDRI หมายถึง สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ที่อื่น ไม่แบ่งการรวมตามความ จำแนกตามสาขาการพลเรือน อื่นๆ หมายถึงหน่วยงานของรัฐ และที่ไม่ได้ระบุแหล่งผู้ให้ทุน เป็นต้น

ตารางที่ 14 จำนวนงานวิจัยในปี 2541 ที่ทำการศึกษาแล้ว จำนวนตามหลักวิชาการ และแหล่งผู้ให้ทุน

ลำดับ	สาขา/หน่วยงานหลักวิชาการ	กระทรวง						สภาพัฒน์	สำนักงานประมาณ	ศก.	NIDA	TDR	อื่นๆ	รวม	คิดเป็นร้อยละ
		เกษตรฯ	อุตสาหกรรม	พาณิชย์	การคลัง	ต่างประเทศ	สาธารณสุข								
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	5.41
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	-	-	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7	18.92
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	5.41
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2.70
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพและการศึกษาและสวัสดิการ	-	-	-	-	-	6	-	-	6	-	-	-	12	32.43
6	เศรษฐศาสตร์แรงงานและทรัพยากรมนุษย์	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2.70
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	13.51
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการและปรับเปลี่ยนประเทศไทย	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2.70
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	4	10.81
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์เมือง และเศรษฐศาสตร์ระบบนิเวศ	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	2.70
11	รวม	1	2	9	1	0	6	3	0	8	2	2	3	37	100.00
12	คิดเป็นร้อยละ	2.30	5.41	24.32	2.70	0.00	16.22	8.11	0.00	21.62	5.41	5.41	8.11	100.00	

[illegible]

၁။ အထွေထွေအကျဉ်းချုပ်

ตารางที่ 15 จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมดที่ทำการศึกษาการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย

สาขาจำแนกตามหลักวิชาการ	มหาวิทยาลัย 1๓๕๕๖๗๘๙ มหาวิทยาลัย							รวม	คิดเป็นร้อยละ
	เกษตรศาสตร์	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	แม่โจ้	รามคำแหง			
1 เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	7	13	-	17	-	11		48	17.71
2 เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	13	25	6	16	-	8		68	25.09
3 เศรษฐศาสตร์การเงิน	20	9	10	14	2	8		63	23.25
4 เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	6	2	2	3	-	5		18	6.64
5 เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	-	3	1	1	-	2		7	2.58
6 เศรษฐศาสตร์แรงงานและ ทรัพยากรมนุษย์	5	-	1	-	-	-		6	2.21
7 เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	6	9	-	5	-	2		22	8.12
8 เศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	1	2	1	1	1	-		6	2.21
9 เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5	2	7	-	3	2		19	7.01
10 เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์ เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	4	2	1	2	-	1		10	3.69
11 อื่นๆ	-	3	-	1	-	-		4	1.48
รวม	67	70	29	60	6	39		271	100
คิดเป็นร้อยละ	24.72	25.83	10.70	22.14	2.21	14.39		100	

ตารางที่ 16 จำนวนวิทยานิพนธ์ ปี 2539 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย

	สาขาจำแนกตามหลักวิชาการ	มหาวิทยาลัย						รวม	คิดเป็นร้อยละ
		เกษตรศาสตร์	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	แม่โจ้	รามคำแหง		
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	4	8	-	4	-	4	20	18.87
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	6	13	1	2	-	2	24	22.64
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	9	4	4	4	-	4	25	23.58
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	2	1	1	3	-	3	10	9.43
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	-	-	-	-	-	2	2	1.89
6	เศรษฐศาสตร์แรงงานและ ทรัพยากรมนุษย์	2	-	1	-	-	-	3	2.83
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	1	3	-	1	-	-	5	4.72
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	-	2	-	-	-	-	2	1.89
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	1	2	-	-	1	8	7.55
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์ เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	2	1	-	1	-	-	4	3.77
11	อื่นๆ	-	2	-	1	-	-	3	2.83
	รวม	30	35	9	16	0	16	106	100
	คิดเป็นร้อยละ	28.30	33.02	8.49	15.09	0.00	15.09	100	

ตารางที่ 17 จำนวนวิทยานิพนธ์ ปี 2540 ที่ทำการปริทัศน์แล้ว จำแนกตามหลักวิชาการและมหาวิทยาลัย

	สาขาจำแนกตามหลักวิชาการ	มหาวิทยาลัย						รวม	คิดเป็นร้อยละ
		เกษตรศาสตร์	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	แม่โจ้	รามคำแหง		
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	2	4	-	6	-	7	19	15.97
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	7	10	2	7	-	6	32	26.89
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	11	5	4	5	1	4	30	25.21
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	4	1	1	-	-	1	7	5.88
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	-	1	-	-	-	-	1	0.84
6	เศรษฐศาสตร์แรงงานและ ทรัพยากรมนุษย์	2	-	-	-	-	-	2	1.68
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	5	5	-	2	-	2	14	11.76
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	1	-	-	-	-	-	1	0.84
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	1	2	-	2	1	7	5.88
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์ เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	2	1	1	-	-	1	5	4.20
11	อื่นๆ	-	1	-	-	-	-	1	0.84
	รวม	35	29	10	20	3	22	119	100
	คิดเป็นร้อยละ	29.41	24.37	8.40	16.81	2.52	18.49	100	

	สาขาจำแนกตามหลักวิชาการ	มหาวิทยาลัย						รวม	คิดเป็นร้อยละ
		เกษตรศาสตร์	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	แม่โจ้	รามคำแหง		
1	เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน	1	1	-	7	-	-	9	19.57
2	เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ	-	2	3	7	-	-	12	26.09
3	เศรษฐศาสตร์การเงิน	-	-	2	5	1	-	8	17.39
4	เศรษฐศาสตร์สาธารณะ	-	-	-	-	-	1	1	2.17
5	เศรษฐศาสตร์สุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการ	-	2	1	1	-	-	4	8.70
6	เศรษฐศาสตร์แรงงานและ ทรัพยากรมนุษย์	1	-	-	-	-	-	1	2.17
7	เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม	-	1	-	2	-	-	3	6.52
8	เศรษฐศาสตร์พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี	-	-	1	1	1	-	3	6.52
9	เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	3	-	1	-	4	8.70
10	เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์ เมือง และเศรษฐศาสตร์ชนบท	-	-	-	1	-	-	1	2.17
11	อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	0	0.00
	รวม	2	6	10	24	3	1	46	100
	คิดเป็นร้อยละ	4.35	13.04	21.74	52.17	6.52	2.17	100	

ภาคผนวก

การแบ่งหัวข้อตามหลักวิชาการ^{*}

1. เศรษฐศาสตร์มหภาคและการเงิน (Macroeconomic and Monetary Economics)

การบริโภค, การออม, การผลิต, การลงทุน, ระดับราคา, วัฏจักรธุรกิจ, อุปสงค์ของเงิน, ปริมาณเงิน, อัตราดอกเบี้ย, นโยบายการเงิน, ธนาคารกลาง ฯ

2. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ (International Economics)

การค้าระหว่างประเทศ, การเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตระหว่างประเทศ, การเงินระหว่างประเทศ, นโยบายต่างๆที่เกี่ยวข้อง, บรรษัทข้ามชาติ, การเคลื่อนย้ายเงินลงทุนระหว่างประเทศ, ดุลชำระเงิน, ดุลการค้า, ดุลบัญชีเดินสะพัด, อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Rate)

3. เศรษฐศาสตร์การเงิน (Financial Economics)

ตลาดการเงิน (ตลาดเงินและตลาดทุน), สถาบันการเงินต่างๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันภัยต่างๆ เป็นต้น

4. เศรษฐศาสตร์สาธารณะ (Public Economics)

ระบบภาษีต่างๆ, เงินอุดหนุนจากภาครัฐ, แหล่งรายได้อื่นๆของภาครัฐ, นโยบายการคลัง, การเงินสาธารณะ, สินค้าสาธารณะ, การใช้จ่ายของภาครัฐ, ระบบบำนาญ, การป้องกันประเทศ-สงคราม, งบประมาณแผ่นดิน, การบริหารหนี้

5. เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข การศึกษา และสวัสดิการ (Health, Education and Welfare Economics)

ตลาดและผลผลิตทางด้านสาธารณสุข, การศึกษา, ระบบสวัสดิการของรัฐ, คุณภาพชีวิต, การวัดและวิเคราะห์ความยากจน, ปัญหาการกระจายรายได้, ผลภายนอก (Externalities)

6. เศรษฐศาสตร์แรงงาน และทรัพยากรมนุษย์ (Labour Economics and Human Resource)

ตลาดแรงงาน, กำลังแรงงาน (Labour Force), โครงสร้างพฤติกรรมของแรงงาน, การจ้างงาน, อุปสงค์ของแรงงาน, ผลผลิตของแรงงาน, การย้ายถิ่นแรงงานระหว่างภูมิภาค, แรงงานต่างด้าว, ความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุ และระบบสาธารณสุขในโรงงานอุตสาหกรรม, ค่าจ้าง, เงินชดเชยแรงงานต่างๆ, การจัดอบรมฝีมือแรงงาน, การพัฒนาฝีมือแรงงาน ฯ

7. เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม (Industrial Economics)

อุตสาหกรรมต่างๆ, อุตสาหกรรมโรงงาน, อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าขั้นปฐม, อุตสาหกรรมก่อสร้าง, อุตสาหกรรมบริการ – ขนส่ง และสื่อสารโทรคมนาคม, โครงสร้างตลาดต่างๆ, กลยุทธ์ของธุรกิจอุตสาหกรรม, การผลิต, การตั้งราคา, การบริหารองค์กร ฯ

^{*} อาศัยหลักการในหนังสือเดียวกันกับ Journal of Economic Literature และ The American Economic Review แต่ได้ทำการปรับปรุงโดยคณะวิจัยเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

8. การพัฒนาเศรษฐกิจ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี (Economic Development, Economic Growth, Technology Change)

การพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ, การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ, การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่างๆ ทั้งทางเทคนิคและทางการบริหาร, การถ่ายทอดเทคโนโลยี, การวิจัยและพัฒนา (R&D), การวัดและวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

9. เศรษฐศาสตร์เกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Agricultural Economics, Natural Resource and Environment Economics)

การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานของสินค้าเกษตร, การตั้งราคา, ที่ดิน (การใช้ประโยชน์และความเป็นเจ้าของ), ตลาดพืชผลทางการเกษตร, การอนุรักษ์-การฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ อากาศ, พลังงาน, การหาแหล่งพลังงานทดแทน

10. เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค เศรษฐศาสตร์เมืองและเศรษฐศาสตร์ชนบท (Urban, Rural and Regional Economics)

รูปแบบการใช้ที่ดิน, การจัดตั้งแหล่งธุรกิจอุตสาหกรรม, พฤติกรรมของครัวเรือน, ตลาดและปริมาณบ้านเพื่อที่อยู่อาศัย (Housing Supply & market), ระบบการขนส่ง, ผลกระทบของรัฐบาลท้องถิ่นหรือหน่วยปกครองท้องถิ่น

11. อื่นๆ (Miscellaneous)

ข้อมูล, วิธีการทางเศรษฐมิติ, กฎหมายเศรษฐกิจ, เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ, ลัทธิ-แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์, ระบบเศรษฐกิจต่างๆ, เศรษฐศาสตร์การเมือง, เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการพนัน